

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้
ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาย ในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี
The Relationship between Health Literacy and Condom Use Behaviors
among Male Students at an Educational Institution in Suphanburi Province

Received: Feb 5, 2020
Revised: Jun 1, 2020
Accepted: Jun 8, 2020

กันยา มหาหงษ์ ส.บ. (Kanya Mahahong, B.P.H.)¹
สมฤทัย มีใจชื่อ ส.บ. (Somruethai Meejausue, B.P.H.)²
สุภาพร บุญศิริลักษณ์ ภ.ด. (Supaporn Bunsiriluck, Ph.D.)³
ปัญญาจรตน์ ไส้สุวรรณชาติ พย.ม. (Panjarut Laisuwannachart, M.N.S.)⁴
ธานินทร์ สุธีประเสริฐ ศษ.ม. (Tanin Suteeprasert, M.Ed.)⁵

บทคัดย่อ

บทนำ: การพัฒนาทักษะความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นมีความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครภ์อันไม่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์การวิจัย: เพื่อศึกษาระดับความรู้ด้านสุขภาพ ด้านการใช้ถุงยางอนามัย และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชายที่มีอายุ 18-23 ปี ในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ จำนวน 260 คน เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ด้วยวิธีการตอบแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสถิติไคสแควร์ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย: นักศึกษาชายส่วนใหญ่มีระดับความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.39 เมื่อจำแนกระดับความรู้ด้านสุขภาพเป็น 6 ด้าน พบว่า 1) มีความรู้ความเข้าใจทางสุขภาพในระดับสูง ร้อยละ 57.31 2) การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพในระดับสูง ร้อยละ 80.77 3) การรู้เท่าทันสื่อในระดับสูง ร้อยละ 82.69 4) การจัดการตนเองในระดับสูง ร้อยละ 90.77 5) ทักษะการสื่อสารในระดับสูง ร้อยละ 86.54 และ 6) ทักษะการตัดสินใจในระดับสูง ร้อยละ 77.69 โดยในด้านพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 93.85 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษา พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 38.72$, $p\text{-value} = .001$)

^{1,2}นักศึกษาลูกศรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี, คณะสาธารณสุขศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ¹E-mail: nam2217@hotmail.com, ²E-mail: gloveha61@gmail.com

³Corresponding author ภาสกรชำนาญการ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี, E-mail: Sbunsiriluck@hotmail.com

⁴พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี, E-mail: ompanjarut@gmail.com

⁵วิทยากรชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี, E-mail: tanin2511@hotmail.com

สรุปผล: การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาชายส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในการใช้ถุงยางอนามัยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ: การดำเนินการติดตามโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพในวัยรุ่นไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง จะสามารถป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ได้

คำสำคัญ: ความรอบรู้ด้านสุขภาพ นักศึกษาชาย พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

Abstract

Introduction: Development of health literacy skills in adolescents related to condom use is an essential issue and becomes more relevant to their actions and behaviors. The levels of health literacy may be associated to their understanding for prevention of sexual transmitted diseases (STDs) and unintended pregnancy.

Research objectives: This research aimed to study health literacy level on condom use, condom use behaviors, and relationship between health literacy and condom use behavior among male students at an educational institute in Suphanburi province.

Research methodology: This cross-sectional survey research included 260 male students, aged 18-23 studying at an educational institute in Suphanburi province. The snowball sampling technique was used to recruit participants and data were applied during May to June in 2020 using Google forms as an online survey. Data was analyzed using descriptive statistics and chi-square.

Result: The study revealed that the majority of male students reported having high condom use behaviors and 75.39% of those subjects also reported at high level towards health literacy skills on condom usage. Focusing on the levels of health literacy on condom use behaviors, the participants presented (1) the levels of cognitive abilities at 57.31%, (2) the level of accessing to health information at 80.77%, (3) the level of media literacy capability at 82.69%, (4) the level of self-management skill at 90.77%, (5) the level of communication skill at 86.54%, and (6) the level of decision skill at 77.69%. Condom use behavior among male students had been reported at high level (93.85%). Overall relationship between the six dimensions of health literacy and condom use behavior among adolescent male students were statically significant with p-value <.05 ($X^2 = 38.72$, p-value = .001).

Conclusion: This study showed that the majority of male students had a high level of overall health literacy and was correlated with their actual condom use behaviors.

Implications: Surveillance programs on health promoting behaviors of Thai adolescents should be implemented continuously in informing and improving adolescent health literacy on condom use which may be associated to condom use behaviors for understanding the importance of prevention of sexual transmitted diseases and unintended pregnancy.

Keyword: health literacy, male students, condom use behaviors

บทนำ

สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Sexually Transmitted Disease: STD) ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสาธารณสุขทั่วโลก โดยในแต่ละปีจะมีผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 พบผู้ติดเชื้อรายใหม่สูงถึง 376 ล้านคนทั่วโลก¹ สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่พบว่า โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงชันอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 พบอัตราป่วย 23.20, 25.50 และ 28.80 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ² อีกทั้งยังพบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเพศชายมากกว่าเพศหญิง³ โดยข้อมูลจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2562 พบโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น อายุระหว่าง 15-24 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2562 มีแนวโน้มสูงชันทุกปี มีอัตราป่วย 161.18 169.12 และ 212.66 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ และยังพบว่า ปี พ.ศ. 2560 วัยรุ่นอายุ 15-24 ปี มีอัตราป่วย 21.49 ต่อแสนประชากร และเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2562 เป็นอัตรา 34.50 ต่อแสนประชากร⁴ ซึ่งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี ในปี พ.ศ. 2562 พบว่า มีแนวโน้มการติดเชื้อเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 มีอัตราผู้ติดเชื้อ 14.70, 15.30 และ 16.20 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในจังหวัดสุพรรณบุรีที่ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2560 พบอัตราการใช้ถุงยาง ร้อยละ 74.50 และเมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี พบอัตราการใช้ถุงยางอนามัยเหลือเพียง ร้อยละ 59.10⁵

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ ได้ดำเนินการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัย เนื่องจากประชาชนทุกคนมีความเสี่ยงสูงในการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์⁶ ซึ่งสาเหตุของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย อาจเนื่องจากการไว้วางใจคู่สนทน รวมไปถึงทัศนคติที่เกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมองว่าการใช้ถุงยางอนามัยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่าการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์⁷ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจ ประจำปี พ.ศ. 2562 พบอัตราการใช้ถุงยางอนามัยของช่วงวัยรุ่น อายุ 15-25 ปี อยู่ที่ร้อยละ 76

ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้คือ มากกว่าร้อยละ 90⁸ เนื่องจากผลกระทบจากการที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ส่งผลเสียต่อด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะประเด็นการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์⁹ ดังนั้น การส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ หนองใน ซิฟิลิส เป็นต้น และยังสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมอย่างมีประสิทธิภาพ^{10,11}

ในปัจจุบันการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพเพราะความรู้ทางสุขภาพ (health literacy) เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีความสามารถและทักษะในการเข้าถึงข้อมูล มีความรู้ความเข้าใจเพื่อปฏิบัติและจัดการตัวเองให้มีสุขภาพที่ดีซึ่งประกอบไปด้วย การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพ ทักษะการตัดสินใจด้านสุขภาพ ทักษะการสื่อสารด้านสุขภาพ การรู้เท่าทันสื่อด้านสุขภาพ และการจัดการตนเองเพื่อให้มีสุขภาพที่ดีหากมีการพัฒนาและส่งเสริมความฉลาดทางสุขภาพของบุคคลจะเป็นการสร้างและพัฒนาความสามารถระดับบุคคลในการรักษาสุขภาพของตนเองอย่างยั่งยืน และสามารถจัดการปัญหาสุขภาพส่วนบุคคลได้ อีกทั้งยังมีการปฏิบัติที่สร้างเสริมสุขนิสัย ลดละเลิกพฤติกรรมที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ¹²

จากการทบทวนวรรณกรรมพบงานวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นมีจำนวนมาก แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีความรู้ด้านสุขภาพในการศึกษาหาความสัมพันธ์พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีแนวโน้มการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงนำกรอบแนวคิดความรู้ด้านสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องสำหรับนักศึกษาชาย เพื่อป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดความรู้ด้านสุขภาพ¹² ของกองสุขศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2561 ที่กล่าวว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อวิเคราะห์ ประเมินการปฏิบัติและการจัดการตนเอง รวมทั้งสามารถชี้แนะเรื่องสุขภาพส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชนเพื่อสุขภาพที่ดี โดยองค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มความรู้ด้านสุขภาพ มี 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ความรู้และความเข้าใจ (cognitive skill) 2) การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพและบริการ (access skill) 3) การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy skill) 4) การจัดการตนเอง (self – management skill) 5) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) และ 6) ทักษะการตัดสินใจ (decision skill) สามารถสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ด้านสุขภาพเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายอยู่ในระดับสูง
2. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชายอยู่ในระดับดีมาก
3. ความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาย

ระเบียบวิธีวิจัย

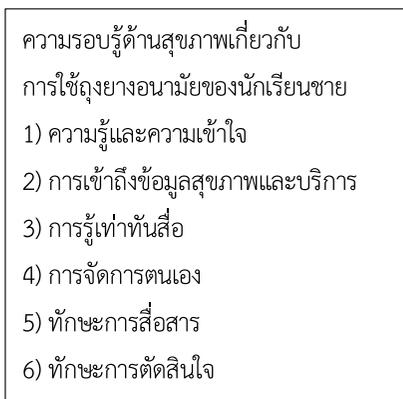
การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional research)

ประชากร คือ นักศึกษาชายที่มีอายุ 18-23 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 609 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชายที่มีอายุ 18-23 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 235 คน

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัยเข้าร่วมการวิจัย (inclusion criteria) คือ นักศึกษาเพศชายอายุ 18-23 ปี ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี เคยมีประสบการณ์การใช้ถุงยางอนามัยมีเพศสัมพันธ์ และสามารถพูด อ่าน เขียน เข้าใจภาษาไทยได้ดี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เกณฑ์การตัดผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัยออกจากการวิจัย (exclusion criteria) คือ นักศึกษาที่ไม่มีอุปกรณ์ที่จะใช้ตอบแบบสอบถามผ่านทาง google form เพื่อการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ได้

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) อ้างใน Ekakoon^๑ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน และเพื่อป้องกันกรณีข้อมูลไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 260 คน จากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบบลูกโซ่ (snowball sampling technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (questionnaire) จำนวน 1 ชุด จำนวน 53 ข้อ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย 1) อายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นคำถามปลายเปิด 2) ระดับชั้นที่ศึกษาและประวัติการมีเพศสัมพันธ์เป็นคำถามลักษณะเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ความรอบรู้ด้านสุขภาพด้านการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 36 ข้อ (reliability = 0.90) แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 2.1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 10 ข้อ (reliability = 0.71) ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ ใช้เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน และตอบไม่แน่ใจ 0 คะแนน การแปลความหมายแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 8-10 หมายถึง ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับสูง

คะแนน 6-7 หมายถึง ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับปานกลาง

คะแนน 0-5 หมายถึง ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับต่ำ

ส่วนที่ 2.2) ด้านการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 5 ข้อ (reliability = 0.73)

ส่วนที่ 2.3) ด้านการรู้เท่าทันสื่อสุขภาพเกี่ยวกับการ

ใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 5 ข้อ (reliability = 0.85)

ส่วนที่ 2.4) ด้านการจัดการตนเองเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 5 ข้อ (reliability = 0.91)

ส่วนที่ 2.5) ด้านทักษะการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 5 ข้อ (reliability = 0.87)

ส่วนที่ 2.2-2.5 มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

มาก มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

น้อย มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

โดยมีค่าคะแนนระหว่าง 5-25 คะแนน กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนน 19-25 หมายถึง ความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับสูง

คะแนน 15-18 หมายถึง ความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับปานกลาง

คะแนน 1-14 หมายถึง ความรอบรู้ด้านสุขภาพระดับต่ำ

ส่วนที่ 2.6) ด้านทักษะการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 6 ข้อ (reliability = 0.82) โดยมีค่าคะแนนระหว่าง 6-30 คะแนน คือ

คะแนน 23-30 หมายถึง ทักษะการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับสูง

คะแนน 18-22 หมายถึง ทักษะการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับปานกลาง

คะแนน 1-17 หมายถึง ทักษะการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 13 ข้อ (reliability = 0.84) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติเลย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาอายุรุษ จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและสาธารณสุข จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ

ด้านสถิติวิจัย จำนวน 1 ท่าน จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามการวิจัย และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC) ในแต่ละข้อมีค่ามากกว่า 0.5 และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสอบถามการวิจัยไปทดลองใช้กับนักศึกษาชายที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) แบบสอบถามความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยมีค่า 0.90 และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีค่าเท่ากับ 0.84

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยเรื่องนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี เอกสารรับรองเลขที่ PHCSP-S2563/006 วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยนี้จะตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยมีการอธิบายการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัยโดยใส่เครื่องหมายถูกในช่องหน้าข้อความยินยอมตนเข้าร่วมวิจัย และในแบบสอบถามจะมีคำชี้แจงรายละเอียดอย่างชัดเจนซึ่งข้อคำถามบางข้อเป็นเรื่องส่วนตัว ถ้ากลุ่มตัวอย่างรู้สึกอึดอัดกระตือรือร้นเพื่อนใจ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบหรือไม่ตอบข้อคำถามข้อนั้น ๆ ได้ และสามารถที่จะสิ้นสุดการตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลา สำหรับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับ เก็บข้อมูลด้วยวิธีให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตนเอง และนำเสนอเฉพาะภาพรวม ไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามโดยใช้ google form มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลลงในแบบสอบถามออนไลน์ ทำการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 2 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน พ.ศ. 2563 เริ่มต้นเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในกลุ่มนักศึกษาชายในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อ

เป็นกลุ่มตัวอย่างตั้งต้นจำนวน 50 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเลือก จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนของการตอบแบบสอบถามให้กับผู้เข้าร่วมวิจัย และให้ผู้เข้าร่วมวิจัยใช้โทรศัพท์ของตัวเองเข้าถึงแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อแสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัยโดยใส่เครื่องหมายถูกในช่องหน้าข้อความยินยอมเข้าร่วมวิจัยและทำแบบสอบถามเมื่อกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมวิจัยตั้งต้นช่วยส่งต่อลิงก์แบบสอบถามนี้ให้แก่เพื่อนหรือคนรู้จักที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเลือกอย่างต่อเนื่องที่อยู่ในสถาบันการศึกษาเดียวกัน ผู้วิจัยเลือกใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการแบบลูกโซ่ จนกระทั่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนจำนวน 260 คน จึงยุติการเก็บข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 260 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
2. สถิติ Chi-square ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการจัดการตนเอง ทักษะการสื่อสาร และทักษะการตัดสินใจ กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาชาย อายุต่ำสุด คือ 18 ปี อายุสูงสุด คือ 23 ปี และอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.48 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.11 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 31.16 จำนวนเกินครึ่งหนึ่งมีรายรับไม่หักค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 4,001-8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.08

2. ความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาย พบว่า มีความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่อง

การใช้ถุงยางอนามัยในภาพรวม 6 ด้านอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.39 เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพ 6 ด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะการจัดการตนเอง ร้อยละ 90.77 มีทักษะด้านการสื่อสาร ร้อยละ 86.54 มีทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ร้อยละ 82.69 มีการเข้าถึงข้อมูลในระดับสูง ร้อยละ 80.77 มีทักษะด้านการตัดสินใจ ร้อยละ 77.69 และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยในระดับสูง ร้อยละ 57.31

3. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับดีมาก ร้อยละ 93.85 และรองลงมาระดับพอใช้ ร้อยละ 6.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องโดยปฏิบัติทุกครั้ง สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หากถุงยางอนามัยรั่ว ท่านจะเปลี่ยนถุงยางอนามัยอันใหม่ ร้อยละ 90 รองลงมาคือ ท่านเลือกขนาดของถุงยางอนามัยให้เหมาะสมกับตนเอง ร้อยละ 89.23 และท่านบีบกระเปาะถุงยางอนามัยเพื่อไล่ลมก่อนสวมถุงยางอนามัย ร้อยละ 88.46 นอกจากนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ไม่ถูกต้องโดยปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ท่านใช้น้ำมัน โลชั่น ทาผิว เบบี้ออยล์ (baby oil) ทาถุงยางอนามัยเพื่อเพิ่มความหล่อลื่น ร้อยละ 31.92 รองลงมาได้แก่ ท่านสามารถถอดถุงยางอนามัยโดยไม่สัมผัสสารคัดหลั่ง/น้ำเมือกของคู่นอนได้

ร้อยละ 31.54 และท่านสามารถใช้ถุงยางอนามัย แม้ว่าจะมีเครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ที่ทำให้มันเมา ร้อยละ 29.85

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพทั้ง 6 ด้านกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 38.72$, p-value = .001) เมื่อพิจารณาระหว่างองค์ประกอบของความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 9.24$, p-value .004) ด้านการเข้าถึงข้อมูลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 10.59$, p-value = .002) ด้านการรู้เท่าทันสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 20.26$, p-value = .001) ด้านการจัดการตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 58.12$, p-value = .001) ด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 35.95$, p-value = .001) และด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 11.99$, p-value = .001) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (n=260)

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	ระดับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย				Chi-square	df	p-value
	ระดับดีมาก		ระดับพอใช้				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ความรอบรู้ด้านสุขภาพโดยรวม							
ระดับสูง	201	77.31	5	1.92	38.72	1	.001*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	39	15.00	15	5.77			
ด้านความรู้ความเข้าใจ							
ระดับสูง	144	55.38	5	1.92	9.24	1	.004*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	96	36.93	15	5.77			

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย (n=260) (ต่อ)

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	ระดับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย				Chi-square	df	p-value
	ระดับดีมาก		ระดับพอใช้				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการเข้าถึงข้อมูล							
ระดับสูง	178	68.45	8	3.08	10.59	1	.002*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	62	23.85	12	4.62			
ด้านการรู้เท่าทันสื่อ							
ระดับสูง	198	76.15	8	3.08	20.26	1	.001*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	42	16.15	12	4.62			
ด้านการจัดการตนเอง							
ระดับสูง	222	85.38	7	2.70	58.12	1	.001*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	18	6.92	13	5.00			
ด้านทักษะการสื่อสาร							
ระดับสูง	204	78.46	6	2.31	35.95	1	.001*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	36	13.85	14	5.38			
ด้านทักษะการตัดสินใจ							
ระดับสูง	164	63.08	6	2.31	11.99	1	.001*
ระดับปานกลางและระดับต่ำ	76	29.23	14	5.38			

*p<.05

อภิปรายผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาย อายุ 18-23 ปี ส่วนใหญ่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในภาพรวม 6 ด้านอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 73.80 และมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 93.85 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นตอนปลายพัฒนาการด้านสมองส่วน (Prefrontal Cortex: PFC) ซึ่งทำหน้าที่ยับยั้งชั่งใจให้เหตุผล เริ่มทำงานสมบูรณ์ทำให้มีวุฒิภาวะควบคุมตนเองได้ดีกว่าวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง¹⁴ จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ Tumchueo¹⁰ ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในจังหวัดสระบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p<.001) และปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีสมาร์ตโฟนมีการเข้าถึงข้อมูล

สุขภาพได้ง่ายขึ้น ส่งผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะความรอบรู้ด้านสุขภาพเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ Tachavijitjaru¹¹ พบว่า ความรอบรู้ทางสุขภาพเป็นปัจจัยสำคัญของประชาชนทุกช่วงวัยหากประชาชนได้รับการพัฒนาความรอบรู้ทางสุขภาพ ก็จะมีพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ดีขึ้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอยู่ในระดับดีมากตามมาอีกด้วย ซึ่งความรอบรู้ด้านสุขภาพทั้ง 6 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาย (p<.05) สามารถอภิปรายผลการศึกษานี้ได้ดังนี้

1. **ด้านทักษะความรู้ความเข้าใจ** กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่อยู่ในระบบการศึกษาได้ผ่านการเรียนรู้ในเรื่องเพศศึกษา ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความจำก่อให้เกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องตามมา ซึ่งสอดคล้องกับการ

ศึกษาของ Saechee และ Thato⁹ พบว่าความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ซึ่งเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Buapan และคณะ¹³ พบว่า ความรู้เรื่องโรคเอดส์และการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Laisuwannachart และคณะ¹⁴ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์การติดเชื้อ (Human Immunodeficiency Virus: HIV) สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ HIV การใช้ถุงยางอนามัยในเยาวชนกลุ่มชายรักชายได้ ($\beta = .136, p < .05$) แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Tipwareerom และคณะ¹⁵ พบว่า ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และความรู้เรื่องถุงยางอนามัยไม่สามารถทำนายการใช้ถุงยางอนามัยในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เนื่องมาจากเนื้อหาการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาจะเน้นในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และพัฒนาการทางเพศ โดยวิธีการสอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการบรรยายถึงร้อยละ 90.30 ในขณะที่การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัยมีเพียงร้อยละ 26.15

2. ด้านทักษะการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างมีการเข้าถึงข้อมูลในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยจากสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับสูง ส่วนการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือพิมพ์มีระดับต่ำ เป็นต้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยในปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัล ทำให้สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Muksing และคณะ¹⁵ พบว่า เด็กวัยเรียนได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารจากบุคลากรสาธารณสุขและบุคคลในครอบครัว ชุมชน ทำให้เด็กวัยเรียนมีทางเลือกในการแก้ปัญหาได้โดยการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพจากสื่อต่าง ๆ และสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง แต่ผลการศึกษาคั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ Auevittayasuporn และ Pomuantip¹⁶ ที่ศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในการค้นหาและการเข้าถึงข้อมูลสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลักคือปัญหาในการใช้เครื่องมือสืบค้น

3. ด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลมีการเข้าถึงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยหลากหลายเว็บไซต์ และทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีวิชาเรียนสารสนเทศทำให้มีความรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลก่อนที่จะนำไปปฏิบัติตามได้ จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องตามมา

4. ด้านทักษะการจัดการตนเอง การจัดการตนเองเป็นความสามารถในการกำหนดเป้าหมายและวางแผนในการปฏิบัติตนเพื่อให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้มีทักษะการจัดการตนเองในระดับสูง มีความสอดคล้องกับ Sookrak และคณะ¹⁷ พบว่า การรับรู้สมรรถนะทักษะการจัดการของตนเองต่อการใช้ถุงยางอนามัย เป็นความเชื่อในตนเองว่าสามารถใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ หากมีความมั่นใจในตนเองที่จะสามารถใช้ถุงยางอนามัยในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จะส่งผลให้ตนเองปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

5. ด้านทักษะการสื่อสาร ตามพัฒนาการด้านจิตวิทยาและสังคมของวัยรุ่นจะให้ความสนใจในเรื่องความรักและความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งวัยนี้เพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุด¹³ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นและส่วนใหญ่อยู่หอพักกับเพื่อน จึงทำให้มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ด้วยวิธีการพูด อ่าน เขียน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตามเพื่อนในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง เพื่อป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ตามมาได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Srisuriyawet และ Homsin¹⁸ พบว่าภาพรวมการสื่อสารเรื่องเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา กับคู่นอนประจำและคู่นอนชั่วคราวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .344, p < .01$ และ $r = .197, p < .05$ ตามลำดับ) แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Suwannaphant และคณะ¹⁹ พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถเล่าเรื่องเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน คนในครอบครัวฟังจนเข้าใจ เนื่องจากขาดความไว้วางใจ ทำให้ไม่กล้าที่จะพูดหรืออธิบาย

เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้ผู้อื่นฟังได้

6. ด้านทักษะการตัดสินใจ การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ส่งเสริมให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ด้านการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือใช้เหตุผลวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสียของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดได้ดีขึ้น สอดคล้องกับการศึกษา Vongxay และคณะ²⁰ ที่พบว่าทักษะการตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสามารถป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจได้ (aOR=1.289, 95% CI=1.182–1.405)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านบริการ: บุคลากรด้านสาธารณสุขควรมีบทบาทบริการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยที่หลากหลายช่องทางในรูปแบบออนไลน์ สะดวกในการเข้าถึงข้อมูล

ด้านวิชาการ: ควรจัดสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ ความรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัยมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการเลือกใช้ถุงยางอนามัยให้เหมาะสมกับขนาดอวัยวะเพศ ข้อห้ามสำหรับการใช้ถุงยางอนามัย เช่น การไม่ใช้น้ำหรือ

เจลร่วมกับถุงยางอนามัย เป็นต้น

ด้านวิจัย: ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยในนักเรียนที่อยู่ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ด้านวิจัย ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งกลุ่มตัวอย่างและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพทั้ง 6 ด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษาต่อและจัดทำโปรแกรมเสริมสร้างพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องสำหรับวัยรุ่นชายต่อไป

2. การพัฒนาโปรแกรมในการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน โดยส่งเสริมการใช้ถุงยางอนามัยตามแนวคิดความรอบรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งในโปรแกรมควรประกอบด้วยกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการจัดการตนเอง และการเข้าถึงข้อมูลทางสุขภาพในช่องทางออนไลน์ที่เหมาะสมกับวัยรุ่น อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องสำหรับวัยรุ่นชาย เพื่อป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ต่อไป

References

1. Manochanphen N. The World Health Organization warns that sexually transmitted diseases spread rapidly. Meet 1 million new patients a day [Internet]. 2019 [cited 2020 January 27]. Available from: <https://thestandard.co/alarmed-std-era-dating-apps/> (in Thai).
2. Thai Health Promotion Foundation Office. The situation of the sexually transmitted diseases (STDs) [Internet]. 2018 [cited 2020 Feb 27]. Available from: <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/thaihealthwatch/> (in Thai).
3. D'Anna LH, Korosteleva O, Warner L, Douglas J, Paul S, Metcalf C, et al. Factors associated with condom use problems during vaginal sex with main and non-main partners. *Sex Transm Dis* 2012;39(9):687-93.

4. Suphanburi Public Health Office. Annual report 2019 for HIV/AIDs prevention and alleviation in Suphanburi province; 2019 (in Thai).
5. Ministry of Public Health. National condom strategy 2020–2030 under Thailand national strategy to end AIDS 2017–2030 [Internet]. 2020 [cited 2020 Oct 25]. Available from: http://e-lib.ddc.moph.go.th/pdf/material_872/material_872.pdf (in Thai).
6. Ekakoon T. Research methodology in behavioral sciences and social sciences. 1st ed. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat University; 2009 (in Thai).
7. Tumchueo S. Sexual behaviors and factors correlation with the intention of protection. Nursing Journal of Ministry of Public Health 2015;25(1):97-109. (in Thai).
8. Tachavijitjaru Ch. Health Literacy: a key Indicator towards good health behavior and health outcomes. JORDAN 2018;19 (Supplement):1-11. (in Thai)
9. Saechee Ph, Thato R. Factors predicting condom use behavior of Myanmar male workers in industrial factories, the Upper Southern Region of Thailand. PNUJ 2018;9(2):26-37. (in Thai).
10. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Education and Psychological Measurement 1970;30:607-10
11. Buapan C, Rutchanagul P, Buaboon N. Factors predicting condom use behavior among men who have sex with men in Bangkok. JHNR 2018;34(2):62-73. (in Thai).
12. Pariwatcharakul P. Trace the brain Look at the gambling effects [Internet]. 2018 [cited 2020 Oct 20]. Available from: www.thainhf.org/icgp
13. Laisuwannachart P, Auemaneekul N, Powwattana A. Factors predicting HIV preventive behaviors among male youths who have sex with men in Bangkok. JHNR 2020;36(2):177-189. (in Thai).
14. Tipwareerom W, Jalayondeja CH, Hanruncharotorn U. Predicting factors of condom use among high school boys. JHNR 2020;36(3): 69-79. (in Thai).
15. Muksing W, Tohyusoh N, Punriddum J. Factors related to health care behavior among school children in Nakhon Si Thammarat municipality. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health 2017;3(3): 65-76. (in Thai).
16. Auevittayasuporn K, Pomuantip A. Teenage knowledge about and attitudes towards sexual risk behavior in Muang district, Nakhon Ratchasima province. The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima 2012;17(2): 1-12. (in Thai).
17. Sookrak N, Srisuriyawate R, Homsin P. Predicting factors of consistent condom use among men who have sex with men (MSM) undergraduate students in higher education institutions Chonburi province. Journal of Public Health Nursing 2018;32(3): 83-100. (in Thai).

18. Srisuriyawet R, Homsin P. Relationship between sexual communication and condom use behavior among young Thai men who have sex with men (MSM) in Chonburi province. *JNSCH* 2017;29(2): 62-77. (in Thai).
19. Suwannaphant K, Khottarin S, Kansin S, Vonok L, Homsin P. Health literacy factors associated with risk behaviours in HIV infection among high school male students, Bueng Kan province. *Journal of The Office of ODPC7 Khon Kaen* 2019;26(2): 71-82. (in Thai).
20. Vongxay V, Albers F, Thongmixay S, Thongsombath M, Broerse JEW, Sychareun V, et al. Sexual and reproductive health literacy of school adolescents in Lao PDR [Internet]. 2019 [cited 2020 Jul 21]. Available from: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0209675>